

ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลการจัดการเรียนการสอนในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรค ติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของบุคลากรครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ประถมศึกษาสงขลา เขต 2

Factors Affecting the Effectiveness of Learning and Teaching Management in the COVID-19 Epidemic Situation of Teachers under the Office of Songkhla Primary Educational Service Area 2

ธภกฤษ จันทสิโร | Thapakit Chanthasaro

เจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 2

Public Relations Officer, Songkhla Primary Educational Service Area Office 2

Corresponding Author, e-mail: krupom12@gmail.com

(Received: 9 August 2023, Revised: 12 August 2023, Accepted: 16 August 2023)

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ระดับปัจจัยด้านผู้สอน ผู้เรียน เนื้อหาบทเรียน และระบบ
เครือข่ายและเทคโนโลยีสารสนเทศ รวมถึงประสิทธิผลการจัดการเรียนการสอนในสถานการณ์ 2) ความ
แตกต่างของประสิทธิผล การจัดการเรียนการสอน จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล และ 3) ปัจจัยที่ส่งผลต่อ
ประสิทธิผลการจัด การเรียนการสอน โดยใช้แบบสอบถามออนไลน์เก็บรวบรวมข้อมูลจากบุคลากรครู ปี
การศึกษา 2564 จำนวน 304 คน และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบน
มาตรฐาน และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ ผลการวิจัยพบว่า 1) ปัจจัยด้านผู้สอน เนื้อหาบทเรียน และ
ผู้เรียน ของการจัดการเรียนการสอน อยู่ในระดับปานกลาง ตามลำดับ ส่วนปัจจัยด้านระบบเครือข่ายและ
เทคโนโลยีสารสนเทศ อยู่ในระดับน้อย สำหรับประสิทธิผลของการจัดการเรียนการสอนอยู่ในระดับน้อย
โดยนักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในระดับน้อย และมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์อยู่ในระดับปานกลาง
2) ระดับประสิทธิผลการจัดการเรียนการสอนของบุคลากรครู จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล คือ เพศ อายุ
ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการสอน และวิทยฐานะ ไม่มีความแตกต่างกัน และ 3) ปัจจัยที่ส่งผลต่อ
ประสิทธิผลการจัดการเรียนการสอน มี 4 ปัจจัย เรียงตามลำดับปัจจัยที่ส่งผลมากที่สุดไปหาน้อยที่สุด ดังนี้
เนื้อหาบทเรียน ($\beta = 0.54$) ระบบเครือข่ายและเทคโนโลยีสารสนเทศ ($\beta = 0.26$) ผู้สอน ($\beta = 0.21$) และ
ผู้เรียน ($\beta = 0.15$) ตามลำดับ

คำสำคัญ: ประสิทธิผล , การจัดการเรียนการสอน, โควิด-19 ,ปัจจัยส่วนบุคคล

ABSTRACT

This research aims to study 1) the factors level of teachers, students, lesson contents, and networking and information technology as well as the effectiveness of learning and teaching management in the *COVID-19 epidemic situation*, 2) the difference in effectiveness of learning and teaching management of teachers based on individual factors, and 3) the factors affecting the effectiveness of learning and teaching management. An online questionnaire was used as an instrument for collecting data. The participants consisted of 304 teachers who work under the Office of Songkhla Primary Educational Service Area 2 in the academic year 2021. The data were analyzed by frequency, percentage, mean, standard deviation, and multiple regression analysis.

The results were as follows: 1) the factors level of teachers, lesson contents, and students from learning and teaching management in the *COVID-19 epidemic situation* were at a moderate level while the networking and information technology factors were at a low level. As for the effectiveness of teaching and learning management, it was at a low level that students had a low academic achievement and had moderately desirable characteristics, 2) teachers with different gender, age, education, teaching experience, and academic standing showed no significant differences in the effectiveness of teaching and learning management, and 3) the factors of lesson contents ($\beta = 0.54$), networking and information technology ($\beta = 0.26$), teachers ($\beta = 0.21$), and students ($\beta = 0.15$) significantly influence the effectiveness of teaching and learning management in order of importance from most to least.

Keywords: Effectiveness, Learning and Teaching Management, COVID-19

บทนำ

ทรัพยากรมนุษย์เป็นปัจจัยที่มีความสำคัญยิ่งต่อการพัฒนาประเทศ โดยมีการจัดการเรียน การสอนเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาศักยภาพและคุณภาพของมนุษย์ อย่างไรก็ตามท่ามกลาง การเปลี่ยนแปลงในสถานการณ์ที่ไม่คาดคิดที่เกิดขึ้นในสถานศึกษา จากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ทำให้สถานศึกษาต้องปรับเปลี่ยนรูปแบบการจัดการเรียนการสอนใหม่ ให้มีความสอดคล้องกับมาตรการป้องกันการระบาดของโรค โดยการนำรูปแบบการเรียนการสอนแบบออนไลน์ (Online Learning) มาใช้ในการจัดการเรียนการสอน ซึ่งเป็นรูปแบบการเรียนการสอนที่ใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์เป็นช่องทางในการติดต่อสื่อสารระหว่างผู้เรียนและผู้สอน ผู้เรียนสามารถเข้าถึงแหล่งข้อมูลมากมายที่มีอยู่ทั่วโลกอย่างไร้ขอบเขตจำกัด โดยไม่มีอุปสรรคทางด้านภูมิศาสตร์ ระยะทาง และเวลา (เก็

กนก เอื้อวงศ์, ชูชาติ พ่วงสมจิตร, นงเยาว์ อุทุมพร, กุลชลี จงเจริญ และฐิติกรณ ยาวีไชย จารึกศิลป์, 2564). อย่างไรก็ตาม แม้ว่ารูปแบบการเรียนการสอนแบบออนไลน์ จะเป็นรูปแบบที่เหมาะสมในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) แต่การจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์ภายใต้สถานการณ์ดังกล่าวก็มีปัญหาที่เกิดขึ้นหลายประการ โดยเฉพาะปัญหาการขาดประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอนในด้านต่าง ๆ (นพวรรณ ศรีวงศ์พานิช, 2564) เช่น 1) ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนอยู่ในระดับต่ำ เนื่องจากนักเรียนไม่มีสมาธิ และขาดแรงจูงใจ ในการเรียน และ 2) ด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน พบว่า นักเรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในด้านต่าง ๆ น้อยลง เช่น ด้านร่างกาย นักเรียนจะมีปัญหาด้านสายตา เนื่องจากต้องนั่งอยู่หน้าจอ นาน ๆ จึงไม่ได้ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีสุขภาพสมบูรณ์แข็งแรง หรือด้านสังคม นักเรียนจะขาดปฏิสัมพันธ์กับเพื่อน ซึ่งเป็นโอกาสที่เด็กจะได้ฝึกทักษะทางสังคม เป็นต้น

เมื่อพิจารณาถึงสาเหตุการด้อยประสิทธิภาพของการจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) (กฤตย์ชัช สารนอก, ศศิธร อิมวุฒิ, กัญญารัตน์ คำวิชัย และกนกรัตน์ จิรสังจานุกูล, 2564) พบว่า ส่วนใหญ่เกิดจากปัจจัย 4 ปัจจัย ได้แก่ 1) ปัจจัยจากผู้สอน ที่ยังขาดความรู้และความสามารถในการจัดการเรียนรู้แบบออนไลน์ 2) ปัจจัยจากผู้เรียน ที่ยังขาดความรู้ความสามารถ และจิตสำนึกในการเรียนรู้แบบออนไลน์ 3) ปัจจัยจากเนื้อหาบทเรียน ที่ยังไม่ครอบคลุมทั้งหมดของเนื้อหาในรายวิชาที่นักเรียนได้ลงทะเบียนเรียน และ 4) ปัจจัยจากระบบเครือข่ายและเทคโนโลยีสารสนเทศ ที่ยังไม่สามารถตอบสนองความต้องการของนักเรียนได้ ปัจจัยดังกล่าวล้วนส่งผลให้แต่ละโรงเรียนยังขาดประสิทธิภาพในการจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 2 เป็นหน่วยงานการศึกษาภายใต้ การกำกับดูแลของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีอำนาจหน้าที่รับผิดชอบจัดการศึกษาในพื้นที่ 5 อำเภอ ได้แก่ อำเภอบางใหญ่ อำเภอรัตนบุรี อำเภอกวนเนียง อำเภอบางกล่ำ และอำเภอคลองหอยโข่ง ภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ที่มีการจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์ โรงเรียนภายใต้สังกัด (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 2, 2564) ต่างก็ประสบปัญหาในด้านการขาดประสิทธิภาพของการจัดการเรียนการสอน โดยพิจารณาจากผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-NET) ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 และระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2563 ที่หลาย ๆ โรงเรียนมีคะแนนเฉลี่ย ต่ำกว่าคะแนนเฉลี่ยระดับประเทศในหลาย ๆ สาระการเรียนรู้ และหลาย ๆ โรงเรียน ยังมีความสามารถในการผลิตนักเรียนที่มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ไม่ดีเท่าที่ควร พิจารณาจากนักเรียนที่จบออกไปยังไม่สามารถนำความรู้ความสามารถและทักษะอันจำเป็นไปใช้ในการดำรงชีวิตในสังคมยุคปัจจุบันได้

การทบทวนวรรณกรรมที่ผ่านมา พบว่า ปัจจัยด้านผู้สอน ผู้เรียน เนื้อหาบทเรียน และระบบเครือข่ายและเทคโนโลยีสารสนเทศ (เก็จกนก เอื้อวงศ์, ชูชาติ พ่วงสมจิตร, นงเยาว์ อุทุมพร, กุลชลี จงเจริญ และฐิติกรณ ยาวีไชย จารึกศิลป์, 2564). ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัด การเรียนการสอนแบบออนไลน์ แต่

การศึกษาถึงประเด็นดังกล่าวที่ผ่านเป็นการศึกษาในสถานการณ์ปกติของสถานศึกษา ซึ่งแตกต่างจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ซึ่งเป็นสถานการณ์วิกฤติที่มีข้อจำกัดของการจัดการเรียนการสอนในหลาย ๆ ด้าน อาจทำให้ผลการวิจัยที่ได้มีความแตกต่างกันได้ ดังนั้น การศึกษาถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการจัดการเรียน การสอนในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ของบุคลากรครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สงขลา เขต 2 จึงมีประโยชน์ต่อโรงเรียนภายใต้สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 2 หรือโรงเรียนอื่น ๆ ในการนำผลการวิจัยไปใช้ในการจัดการกับระบบการจัดการเรียนการสอนใน สถานการณ์วิกฤติให้มีประสิทธิผลมากขึ้น

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาระดับของปัจจัยด้านผู้สอน ผู้เรียน เนื้อหาบทเรียน และระบบเครือข่ายและ เทคโนโลยีสารสนเทศ รวมถึงประสิทธิผลของการจัดการเรียนการสอนในสถานการณ์การแพร่ระบาดของ โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ของบุคลากรครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สงขลา เขต 2
2. เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของประสิทธิผลการจัดการเรียนการสอนในสถานการณ์ การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ของบุคลากรครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 2 จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล
3. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการจัดการเรียนการสอนในสถานการณ์การแพร่ระบาดของ โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ของบุคลากรครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสงขลา เขต 2

การทบทวนวรรณกรรม

ประสิทธิผลการจัดการเรียนการสอน

ประสิทธิผลการจัดการเรียนการสอน เป็นสิ่งที่บ่งชี้ถึงความสำเร็จของการจัดการเรียนการสอนว่า เป็นไปตามเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ที่วางไว้มากน้อยเพียงใด (Gibson, 2000 อ้างถึงใน กรนันท เอี่ยมภู เขียว, 2563) ซึ่งเกณฑ์ในการประเมินประสิทธิผลของการจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษา มี 4 ประการ (Mott, 1992 อ้างถึงใน กรนันท เอี่ยมภูเขียว, 2563) ดังนี้

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิผลนั้นต้องเอื้อให้นักเรียนมี ผล การเรียนดี มีความคิดสร้างสรรค์ มีความเชื่อมั่นในตนเอง และทำให้นักเรียนส่วนใหญ่ในโรงเรียนมี ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ซึ่งอาจพิจารณาจากผลการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับชั้นเรียน และพิจารณาจากการที่นักเรียนมีความสามารถในการศึกษาต่อในสถาบันชั้นสูงได้เป็นจำนวนมาก

2. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน การจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพนั้นต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในทุกด้าน ทั้งด้านร่างกาย ต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนมีสุขภาพสมบูรณ์แข็งแรง มีพัฒนาการส่วนต่าง ๆ อย่างเหมาะสมกับวัย ด้านจิตใจ ต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนมีคุณธรรมจริยธรรม อย่างเหมาะสมและดีงาม ด้านสติปัญญา ต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักคิดวิเคราะห์อย่างมีเหตุผล และด้านสังคม ต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปใช้ในการดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข

3. การปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อม การจัดการเรียนการสอนที่เกิดประสิทธิผลนั้น ต้องมีความทันสมัย ทันกับความจริงก้าวหน้า ไม่ควรยึดตายตัวเกินไปจนเปลี่ยนแปลงไม่ได้ ในขณะเดียวกัน ต้องสามารถปรับให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงทางด้านสภาพแวดล้อมต่าง ๆ

4. ความสามารถในการแก้ปัญหา การจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพนั้น ครูผู้สอนต้องรับรู้ถึงปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในการจัดการเรียนการสอน และสามารถแก้ไขปัญหาเหล่านั้นจนลุล่วงไปได้ด้วยดี

ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการเรียนการสอน

การจัดการเรียนการสอนในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) เป็นรูปแบบการจัดการเรียนการสอนผ่านระบบออนไลน์ ซึ่งมีปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอนผ่านระบบออนไลน์ ดังนี้ (กฤตย์ชูพัช สารนอก และคณะ, 2564)

1. ผู้สอน คือ ผู้ถ่ายทอดเนื้อหาและสร้างประสบการณ์แก่ผู้เรียน ผู้สอนควรเป็นทั้งผู้ให้คำแนะนำ เป็นพี่เลี้ยง เป็นผู้ฝึก และผู้อำนวยความสะดวก ผู้สอนจึงต้องพัฒนาทักษะด้านต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมกระบวนการจัดการเรียนการสอนของตนเองให้เกิดการถ่ายทอดได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งทักษะที่ผู้สอนจำเป็นต้องมีในการถ่ายทอดความรู้ผ่านระบบการออนไลน์ คือ การมีทักษะการสื่อสารที่หลากหลายผ่านสื่อรูปแบบต่าง ๆ การบริหารและการจัดการเวลาการเรียนที่ยืดหยุ่นแต่มีประสิทธิภาพ การถ่ายทอดสาระสำคัญของบทเรียนหลัก และการปรับแนวทางการวัดผลและการประเมินผล

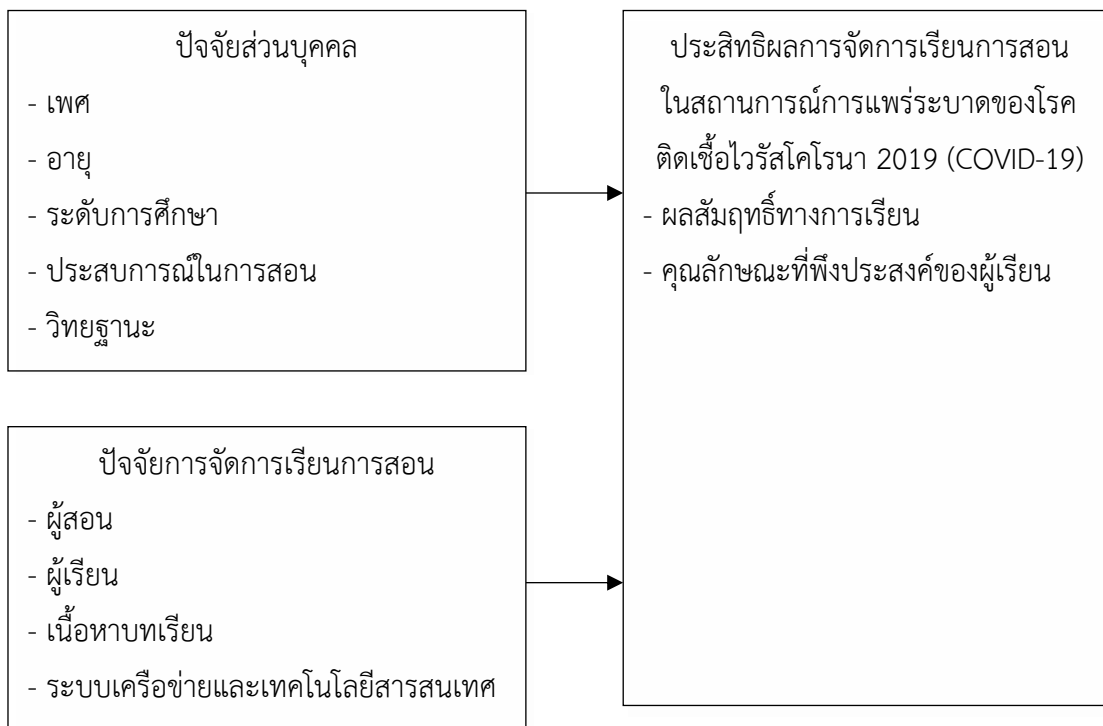
2. ผู้เรียน คือ ผู้ที่รับเนื้อหาและองค์ความรู้จากผู้สอน ผู้เรียนจำเป็นต้องมีความพร้อมและมีทักษะการใช้เทคโนโลยีและสารสนเทศ มีการรู้เท่าทันสื่อ สามารถสืบค้น วิเคราะห์ข้อมูล ประเมินเนื้อหาอย่างเป็นระบบ โดยใช้วิจารณญาณในการตัดสินใจเกี่ยวกับข้อมูลได้อย่างเหมาะสม มีการเตรียม ความพร้อมในการเรียนรู้ รวมถึงมีความรับผิดชอบในการเรียนรู้ด้วยตนเอง

3. เนื้อหาบทเรียน คือ ส่วนที่จะทำให้การเรียนการสอนแบบออนไลน์บรรลุตามวัตถุประสงค์ เนื้อหาควรมีการออกแบบโครงสร้างตามวัตถุประสงค์ของรายวิชา มีการวางแผนผังรายวิชาเพื่อเป็นระบบ นำทางและสร้างการเชื่อมโยงไปสู่เนื้อหาต่าง ๆ ในบทเรียนให้ผู้เรียนเข้าใจชัดเจน เนื้อหาบทเรียนควรมีความชัดเจน กระชับ เข้าใจง่าย เพื่อให้ผู้เรียนศึกษาทำความเข้าใจได้ด้วยตนเองอย่างเหมาะสม

4. ระบบเครือข่ายและเทคโนโลยีสารสนเทศ คือ ช่องทางการจัดการเรียนการสอนและการเข้าถึงสารสนเทศสำหรับใช้ประกอบการเรียนรู้ โดยเทคโนโลยีสารสนเทศที่ประกอบด้วยคอมพิวเตอร์ และเครือข่ายโทรคมนาคมที่ต่อเชื่อมกัน ต้องมีความสะดวกในการใช้งานที่จุดใช้งาน (Access Point) เพื่อส่งและรับข้อมูลเกี่ยวกับความรู้ที่สะดวก รวดเร็ว สามารถเรียนรู้และพัฒนาได้อย่างต่อเนื่อง

กรอบแนวคิดการวิจัย

ตัวแปรอิสระ (Independent Variables) ตัวแปรตาม (Dependent Variable)

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ประชากรที่ศึกษา คือ บุคลากรครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 2 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 1,259 คน กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 304 คน ซึ่งได้จากการคำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของ Yamane (1973) กำหนดค่าความ คลาดเคลื่อน ที่ยอมรับได้เท่ากับ 0.05 และใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ตามขนาด ของโรงเรียน แล้วสุ่มครูในแต่ละขนาดโรงเรียน ด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดย วิธีการจับฉลาก เครื่องมือในการวิจัยเป็นแบบสอบถามออนไลน์ แบ่งออกเป็น 3 ตอน ได้แก่ (1) ปัจจัยส่วน บุคคล (2) ปัจจัยการจัดการเรียนการสอน และ (3) ประสิทธิผลการจัด การเรียนการสอน แบบสอบถามมี ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) มากกว่า 0.67 ทุกข้อ และมีค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น (Cronbach's Alpha Coefficient) ของตัวแปรปัจจัยการจัดการเรียน การสอน และตัวแปรประสิทธิผลการจัดการเรียน การสอน เท่ากับ 0.982 และ 0.974 ตามลำดับ สถิติ ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบทีแบบกลุ่มอิสระ (Independent Sample t-test) การ

วิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis)

ผลการวิจัย

ปัจจัยส่วนบุคคลของบุคลากรครู

บุคลากรครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 2 ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 76.64 มีอายุระหว่าง 21-30 ปี คิดเป็นร้อยละ 86.84 จบการศึกษาในระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 65.79 มีประสบการณ์ในการสอนอยู่ระหว่าง 5-10 ปี คิดเป็นร้อยละ 86.51 และมี วิทยฐานะ ระดับครู คศ. 2 คิดเป็นร้อยละ 56.25

ระดับของปัจจัยด้านผู้สอน ผู้เรียน เนื้อหาบทเรียน และระบบเครือข่ายและเทคโนโลยีสารสนเทศ รวมถึงประสิทธิผลของการจัดการเรียนการสอนในสถานการณ์การแพร่ระบาดของ โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)

ปัจจัยการจัดการเรียนการสอนในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.72$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ปัจจัยด้านผู้สอน ($\bar{X} = 2.83$) เนื้อหาบทเรียน ($\bar{X} = 2.77$) และผู้เรียน ($\bar{X} = 2.70$) อยู่ในระดับปานกลาง ตามลำดับ ส่วนปัจจัยด้านระบบเครือข่ายและเทคโนโลยีสารสนเทศ ($\bar{X} = 2.60$) อยู่ในระดับน้อย สำหรับระดับประสิทธิผลการจัดการเรียนการสอน โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.58$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.68$) ส่วนผลสัมฤทธิ์ทาง การเรียน อยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.47$)

ความแตกต่างของประสิทธิผลการจัดการเรียนการสอนในสถานการณ์การแพร่ระบาดของ โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ของบุคลากรครู จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

ระดับประสิทธิผลการจัดการเรียนการสอนในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อ ไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ของบุคลากรครู จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล คือ เพศ ($t = -0.76$, Sig. = 0.449) อายุ ($F = 2.08$, Sig. = 0.126) ระดับการศึกษา ($F = 0.39$, Sig. = 0.677) ประสบการณ์ในการสอน ($F = 0.37$, Sig. = 0.690) และวิทยฐานะ ($F = 0.83$, Sig. = 0.529) ไม่มีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ดังตาราง 1

ตาราง 1 ความแตกต่างของประสิทธิผลการจัดการเรียนการสอนในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ของบุคลากรครู จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

ปัจจัยส่วนบุคคล	ประสิทธิผลการจัดการเรียนการสอน					
	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน		คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน		โดยภาพรวม	
	t/F	Sig.	t/F	Sig.	t/F	Sig.
เพศ	-0.52	0.606	-0.76	0.448	-0.76	0.449
อายุ	1.06	0.348	1.90	0.151	2.08	0.126
ระดับการศึกษา	0.06	0.938	0.94	0.393	0.39	0.677
ประสบการณ์ในการสอน	0.56	0.571	0.33	0.720	0.37	0.690
วิทยฐานะ	0.98	0.432	1.15	0.335	0.83	0.529

ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการจัดการเรียนการสอนในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)

ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการจัดการเรียนการสอนในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) มี 4 ปัจจัย เรียงตามลำดับปัจจัยที่ส่งผลกระทบที่สุดไปหาน้อยที่สุด ดังนี้ เนื้อหาบทเรียน ($\beta = 0.54$, Sig. = 0.000) ระบบเครือข่ายและเทคโนโลยีสารสนเทศ ($\beta = 0.26$, Sig. = 0.000) ผู้สอน ($\beta = 0.21$, Sig. = 0.001) และผู้เรียน ($\beta = 0.15$, Sig. = 0.005) ตามลำดับ โดยตัวแปรอิสระทุกตัวแปรสามารถร่วมกันอธิบายหรือทำนายความแปรปรวนของประสิทธิผลการจัดการเรียนการสอนในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ได้ ร้อยละ 47.3 ($R^2 = 0.473$) ดังตาราง 2

ตาราง 2 ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการจัดการเรียนการสอนในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)

ตัวพยากรณ์	B	S.E.	β	t	Sig.
ค่าคงที่ (Constant)	0.83	0.15		5.75	0.000***
- ผู้สอน (X_1)	0.21	0.06	0.21	3.36	0.001**
- ผู้เรียน (X_2)	0.17	0.06	0.15	2.81	0.005**
- เนื้อหาบทเรียน (X_3)	0.51	0.05	0.54	8.78	0.000***
- ระบบเครือข่ายและเทคโนโลยีสารสนเทศ (X_4)	0.19	0.04	0.26	4.62	0.000***
$R^2 = 0.473$, $F = 67.166$, Sig. = 0.000***					

Sig. < 0.01, *Sig. < 0.001

อภิปรายผลการวิจัย

ระดับของปัจจัยด้านผู้สอน ผู้เรียน เนื้อหาบทเรียน และระบบเครือข่ายและเทคโนโลยีสารสนเทศ รวมถึงประสิทธิผลของการจัดการเรียนการสอนในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)

ปัจจัยด้านผู้สอน เนื้อหาบทเรียน และผู้เรียน อยู่ในระดับปานกลาง ตามลำดับ ทั้งนี้อาจ เป็นเพราะสถานศึกษา หรือครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 2 มีความเข้าใจ ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) มากขึ้น ซึ่งช่วงก่อนเปิดภาคเรียนของปีการศึกษา 2564 สถานศึกษามีช่วงเวลาในการเตรียมความพร้อมด้านต่าง ๆ มากกว่าในช่วงแรกของการแพร่ระบาดของโรค เช่น การวิเคราะห์หลักสูตร/จัดทำโครงสร้างหลักสูตรให้เหมาะสม และการปรับแผนการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับเนื้อหาและรูปแบบการจัดการเรียนรู้ เป็นต้น ขณะที่นักเรียนเองก็ได้พัฒนาการเรียนรู้ผ่านเทคโนโลยี มีวินัยในการเรียนและใฝ่รู้ใฝ่เรียนมากขึ้น จึงส่งผลให้ระดับของปัจจัยดังกล่าวสูงขึ้นกว่าในช่วงแรก แต่ก็ยังคงอยู่ในระดับไม่สูงมาก คือ อยู่ในระดับปานกลาง สำหรับปัจจัยด้านระบบเครือข่ายและเทคโนโลยีสารสนเทศ พบว่า อยู่ในระดับน้อย ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากสถานศึกษาส่วนใหญ่เป็นโรงเรียนขนาดกลางและขนาดเล็ก ซึ่งยังขาดความพร้อมในการสนับสนุนเครื่องมือที่ใช้ในการสอนของครูและการเรียนรู้ของนักเรียน จึงส่งผลให้ปัจจัยด้านดังกล่าวอยู่ในระดับต่ำ สอดคล้องกับงานวิจัยของ นิตยา มณีวงศ์ (2564) พบว่า ปัจจัยด้านเทคโนโลยี เป็นปัจจัยที่มีสภาพจริงน้อยที่สุดเมื่อเปรียบเทียบกับปัจจัยด้านอื่นของการเรียนออนไลน์ผ่านแอปพลิเคชันไลน์ในช่วงวิกฤต COVID 19 ของนักศึกษาระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 3 สาขาการจัดการโลจิสติกส์ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

ระดับประสิทธิผลของการจัดการเรียนการสอนในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการจัดการเรียน การสอนในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) เป็นการเรียน การสอนแบบออนไลน์ ซึ่งการเรียนการสอนในลักษณะดังกล่าวทำให้นักเรียนเสียโอกาสในการเรียนรู้ ในส่วนของวิชาที่ต้องปฏิบัติ การได้เรียนรู้เพียงแค่ทฤษฎีซึ่งบางครั้งเข้าใจได้ยาก หากได้ทดลอง ลงมือปฏิบัติ จะทำให้เข้าใจเนื้อหาได้ง่ายกว่า จึงส่งผลให้การจัดการเรียนการสอนในสถานการณ์ดังกล่าว เกิดประสิทธิผลในการเรียนต่ำ สอดคล้องกับรายงานของ Joint Research Center Report (Di Pietro & Others, 2020 อ้างถึงใน เก๋จกนก เอื้อวงศ์, ชูชาติ พ่วงสมจิตร, นงเยาว์ อุทุมพร, กุลชลี จงเจริญ และฐิติกรณ ยาวีไชย จารึกศิลป์, 2564) พบว่า สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ส่งผลกระทบทำให้การเรียนรู้เกิดความสูญเสีย (Learning Loss) ซึ่งมีเหตุปัจจัยมาจากการมีเวลาในการเรียนรู้ไม่เพียงพอ ความเครียดในการเรียนรู้ วิธีของปฏิสัมพันธ์ในการเรียนที่เปลี่ยนไป และการขาดแรงจูงใจในการเรียน

ความแตกต่างของประสิทธิผลการจัดการเรียนการสอนในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ของบุคลากรครู จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

ระดับประสิทธิผลการจัดการเรียนการสอนของบุคลากรครู จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการสอน และวิทยฐานะ โดยภาพรวมและรายด้าน ไม่มีความแตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ครูทุกคนไม่ว่าจะมีความแตกต่างกันในด้านเพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการสอน และวิทยฐานะ ต่างก็ต้องมีการปรับตัวและมีความกระตือรือร้นในการแสวงหารูปแบบการสอนใหม่ ๆ สื่อการสอนใหม่ ๆ เพื่อพัฒนาผู้เรียนมากขึ้น จึงส่งผลให้ประสิทธิภาพที่ได้จากการจัดการเรียนการสอนไม่มีความแตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของศุภณัฐ อินทร์งาม และอำนาจ ชนะวงศ์ (2562) พบว่า ครูปฐมวัยสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่มีปัจจัยส่วนบุคคลต่างกัน คือ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน และระดับตำแหน่ง มีประสิทธิภาพของการพัฒนาระบบการจัดการศึกษาปฐมวัย ไม่แตกต่างกัน

ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอนในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)

ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอนในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) มี 4 ปัจจัย โดยปัจจัยด้านเนื้อหาบทเรียน เป็นปัจจัยที่ส่งผล มากที่สุด สอดคล้องกับแนวคิดของทัตเทพ วงศ์แก้ว (2558) กล่าวถึงหนึ่งในองค์ประกอบของการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมการเรียนรู้ที่พัฒนาผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ คือ เนื้อหาบทเรียน โดยเนื้อหาวิชาสามารถแบ่งออกได้หลายประเภท ซึ่งถูกบรรจุอยู่ในรายวิชาที่หลักสูตรได้กำหนดไว้สำหรับผู้เรียน ผู้เรียนจะต้องเรียนรู้และผู้สอนมีกิจกรรมการเรียนการสอนที่จะทำให้ผู้เรียนบรรลุจุดมุ่งหมายตามหลักสูตรที่กำหนดไว้ และสอดคล้องกับงานวิจัยของนิตยา มณีวงศ์ (2564) พบว่า ปัจจัยด้านบทเรียนเป็นปัจจัยแห่งความสำเร็จของการเรียนออนไลน์ ผ่านแอปพลิเคชันไลน์ในช่วงวิกฤต COVID 19 ของนักศึกษาระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 3 สาขาการจัดการโลจิสติกส์ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

ข้อเสนอแนะ

จากข้อค้นพบของงานวิจัย พบว่า เนื้อหาบทเรียนเป็นปัจจัยที่ส่งผลมากที่สุดต่อประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอนในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ดังนั้นบุคลากรครูควรมีการจัดเนื้อหาบทเรียนให้เหมาะสมกับเวลาเรียน โดยเนื้อหาการเรียนในแต่ละรายวิชาควรมีการปรับเฉพาะเรื่องที่สามารถนำมาใช้ได้จริง เน้นเนื้อหาที่สามารถนำไปปฏิบัติได้ และควรตัดเนื้อหาบางเนื้อหาที่นักเรียนต้องลงมือปฏิบัติ เพราะในสถานการณ์จริงนักเรียนไม่สามารถปฏิบัติได้ เพื่อให้นักเรียนสามารถนั่งเรียนเนื้อหาเหล่านั้นได้อย่างมีประสิทธิภาพในระยะเวลาที่กำหนด สำหรับ การวิจัยครั้งต่อไปควรเพิ่มปัจจัยการศึกษา เช่น ปัจจัยด้านสื่อการเรียนการสอน และด้านการวัดและ การประเมินผล เป็นต้น ซึ่ง

จะทำให้ได้ทราบปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอนในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ในมิติอื่น ๆ ได้มากขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- กรนันท์ เอี่ยมภูเขียว. (2563). ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 38 ในจังหวัดสุโขทัย. การค้นคว้าอิสระครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏกาแพงเพชร.
- กฤตย์พัช สารนอก, ศศิธร อิมวุฒิ, กัญญารัตน์ คำวิชัย และกนกรัตน์ จิรสังจานกุล. (2564). การจัดการนวัตกรรมการเรียนรู้บนโลกออนไลน์ในยุคฐานวิถีชีวิตใหม่ สำหรับผู้เรียนระดับอุดมศึกษา. ใน การประชุมวิชาการระดับชาติ เรื่อง คุณภาพของการบริหารจัดการและนวัตกรรม ครั้งที่ 7 (น. 1-13). อุบลราชธานี: มหาวิทยาลัยการจัดการและเทคโนโลยีอีสเทิร์น.
- เก็จกนก เอื้อวงศ์, ชูชาติ พ่วงสมจิตร, นงเยาว์ อุทุมพร, กุลชลี จงเจริญ และฐิติกรณ์ ยาวีไชย จารึกศิลป์. (2564). รูปแบบการจัดการเรียนรู้สำหรับนักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์โควิด-19. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.
- ทัตเทพ วงศ์แก้ว. (2558). ประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการตามทักษะของนักศึกษาศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช. สารนิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, วิทยาลัยเทคโนโลยีภาคใต้
- นพวรรณ ศรีวงศ์พานิช. (2564). การเรียนออนไลน์กับเด็ก. ค้นเมื่อ 25 มิถุนายน 2566, จาก <https://www.princsuvarnabhumi.com/online-learning-with-children/>
- นิตยา มณีวงศ์. (2564). ศึกษาพฤติกรรมและปัจจัยความสำเร็จการเรียนออนไลน์ผ่านแอปพลิเคชันไลน์ในช่วงวิกฤต COVID 19. *ครุศาสตร์สาร*, 15(1), 161-173.
- ศุภณัฐ อินทร์งาม และอำนาจ ชนะวงศ์. (2562). การพัฒนาระบบการจัดการการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิภาพ สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. *วารสารศึกษาศาสตร์*, 30(3), 160-173.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 2. (2564). ข้อมูลเกี่ยวกับสำนักงาน สพป.สงขลา เขต 2. ค้นเมื่อ 25 พฤศจิกายน 2564, จาก <http://www.ska2.go.th>
- Yamane, T. (1973). *Statistic: An introductory analysis* (3rded.). New York: Harper and Row.

